

การสร้างความตระหนักรู้กับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

Raising Awareness of the Supervision Process in Educational Institutions

ธีรพัฒน์ หล้าเตียง^{1*}

Thirapat Lartiang^{1*}

^{1*}ครูโรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม

^{1*}Teacher, Watsaseeliam School, Dontum District, Nakronpathom Province

*Corresponding Author, Email: kruowlsaseeliam@gmail.com

Received: January 18, 2024

Revised: February 13, 2024

Accepted: March 19, 2024

บทคัดย่อ

การสร้างความตระหนักรู้กับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ในสภาวะการณ์แห่งการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลลดน้อยลง กระบวนการนิเทศ การสร้างความตระหนักรู้ และการสร้างแรงจูงใจมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศภายในสถานศึกษาความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกระบวนการนิเทศที่เป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการที่ชัดเจนเพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีรูปแบบการนิเทศสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่คือ CPDE-E Supervisory Model ซึ่งประกอบด้วย 1) สร้างความคิดรวบยอด (conceptualizing) ก่อนการดำเนินการนิเทศ ศึกษาวิเคราะห์จะต้องศึกษาหาความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องที่นิเทศอย่างลุ่มลึก 2) วางแผนการนิเทศ (planning) การนำองค์ความรู้มาใช้ในการกำหนดแนวทางตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติการนิเทศ 3) นิเทศให้นำสู่การปฏิบัติ (doing) การดำเนินการนิเทศเป็นการนำแผนการนิเทศที่วางไว้สู่การปฏิบัติระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4) ประเมินผลการนิเทศ (evaluating) การประเมินผลลัพธ์ของการนิเทศในแต่ละเรื่อง ผ่านวิธีการและเครื่องมือที่สอดคล้องกับเรื่อง วัตถุประสงค์ที่จะมานิเทศ 5) เสริมสร้างพลังใจในการทำงาน (encouraging) การกระตุ้น ส่งเสริม สร้างแรงจูงใจในการดำเนินการนิเทศ โดยมีการเสริมพลังใจในการทำงานทุกขั้นตอนตั้งแต่ก่อนการนิเทศ ระหว่างการนิเทศ และหลังการนิเทศ ดังนั้นกระบวนการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับเขตพื้นที่ของสถานศึกษา ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษา และนำไปปรับใช้ เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

สามารถส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดี มีความสุขในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้กับประเทศชาติต่อไป

คำสำคัญ: การสร้างความตระหนักรู้ กระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษา

Abstract

Supervision process Monitor and evaluate educational management within educational institutions. It is a study of the supervision process within educational institutions. In the situation of education in the 21st century, there has been a change in education by using technology to play an important role in life. and weakens interpersonal relationships. Supervision process raising awareness and motivation It plays a very important role in organizing education within educational institutions. As an educational institution administrator and supervisors within educational institutions need to rely on concrete supervision processes. And it's a clear process. To provide direction for conducting supervision within educational institutions. The Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 has a form of CPDEE Model of educational institutions. systematically at the area level which consists of 1) Conceptualization (conceptualizing) laying down concepts in supervision Follow up and evaluate the educational provision at the area level. 2) Plan (Planning) plan the supervision and monitoring at the area level. 3) Take action (Doing) follow the supervision plan and follow up according to the set plan. 4) Evaluate the results. Educational management (Evaluating) Evaluate the results of educational management according to supervision and monitoring according to the specified plan. 5) Creating motivation. (Encouraging) creates motivation and awareness in supervision. Monitor and evaluate the management of educational institutions. Therefore, the supervision process Monitor and evaluate educational provision at the educational institution's territorial level. Affecting educational management at the educational institution level which educational institution administrators and supervisors within educational institutions need to study and apply to develop the process of supervision, monitoring, and evaluation of educational management within educational institutions. and lead to the development of educational institutions in an era of change Can

promote teaching and learning to go well. happy learning to further develop human resources for the country

Keywords: *raising awareness, internal supervision process, educational institutions*

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ มีลักษณะเป็นพลวัตที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาและต้องตั้งรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ตลอดจนสภาพบุคคลในสถานศึกษาด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมย่อมมีผลต่อทรัพยากรมนุษย์ที่พลิกผันอยู่ตลอดเวลา ในยุคที่มีความพลิกผันทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง การปกครอง ตลอดจนทรัพยากรบุคคลแบบพลวัตที่มีการเคลื่อนไหวไปข้างหน้าเสมอ และการย้อนกลับไปสู่กระบวนการดั้งเดิม และบางสิ่งก็ยังคงดำเนินต่อไปโดยไม่มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัตด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งประสบปัญหาทั้งทางด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ทรัพยากรมนุษย์ในสังคมย่อมมีแนวโน้มไปข้างหน้า ทันทสมัยมากกว่า การดำรงตนราบเรียบ หรือย้อนกลับไปสู่วิถีดั้งเดิม ซึ่งยังสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศและกลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านของสังคมที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ปีพุทธศักราช 2561–2580 (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2560: ออนไลน์) “การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความหลากหลายเชิงนิเวศ” จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงมีผลต่อการพัฒนาประเทศ และปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นพลวัต

ด้านการจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่สอดรับและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง ดังนั้นการที่จะพัฒนาประเทศชาติต้องพัฒนาประชาชนโดยให้การศึกษาในทุกกระดับ ให้มีคุณภาพตามที่ต้องการ เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถให้สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนความรู้และคุณธรรม เป็นทรัพยากรที่ดีของสังคม ชุมชน ในการจัดการศึกษานั้นยังประสบปัญหาที่มีมาตั้งแต่อดีต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความแตกต่างของคุณภาพและมาตรฐาน

การศึกษา สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่จะต้องเคลื่อนไหวและทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งด้านนโยบาย กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ ในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องตั้งรับโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา รวมทั้งมุ่งพัฒนาตามวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย มีแนวทางในการขับเคลื่อนสถานศึกษาจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

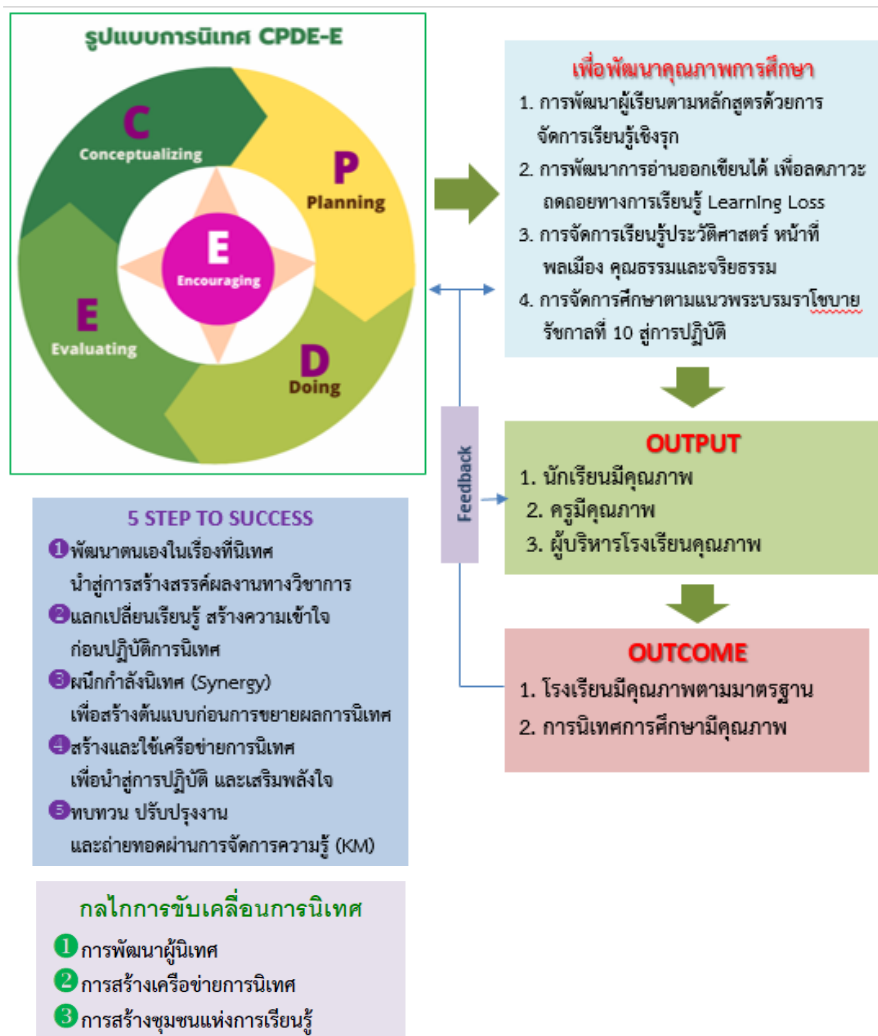
ในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาหรือในระดับต่าง ๆ ของการจัดการศึกษา ย่อมมีการนิเทศ การติดตามและประเมินผลของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ที่แตกต่างกันไป และเป็นไปตามบริบทในการจัดการศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษานั้นจะต้องอาศัยแนวคิด นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสถานศึกษาจะต้องรับการนิเทศภายในและภายนอกตลอดการจัดการศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะมีกรอบนโยบายแนวคิด โมเดลในการจัดการศึกษาและการนิเทศเป็นไปอย่างมีระบบ แบบแผน และสอดคล้องกับบริบทของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสถานศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของเขตพื้นที่การศึกษานั้น ๆ จะต้องอาศัยแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การขับเคลื่อนในการจัดการศึกษาในพื้นที่ของเขตพื้นที่นั้น ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความเป็นเอกภาพและสัมพันธภาพ

กระบวนการนิเทศจึงมีความจำเป็นและเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่าง ๆ ให้สถานศึกษา เป็นเป้าหมายที่ชัดเจนที่สุดที่สถานศึกษาจะต้องขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย ซึ่งการนิเทศภายในของสถานศึกษานั้น อาศัยส่วนงานต่าง ๆ และบุคลากร ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล เพื่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะส่งผลต่อคุณภาพในการจัดการศึกษา แต่ในปัจจุบันสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาทางด้านความต่อเนื่องของการขับเคลื่อนสถานศึกษา มีผู้บริหารใหม่ ครูใหม่ และบุคลากรใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านบุคลากรตลอดเวลา ทำให้การขับเคลื่อนสถานศึกษานั้นล้มเหลว ในด้านการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็ส่งผลทำให้การนิเทศภายในนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน ปัญหาอีกด้านหนึ่งคือ การกำหนดนโยบาย และแผนการพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดกลยุทธ์นั้น ไม่ได้มีการจัดทำร่วมกัน เป็นการจัดทำเพื่อนำเอกสารส่งหน่วยงานต้นสังกัด ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาดังกล่าว ซึ่งส่งผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาไม่มีความตระหนักรู้ต่อการประเมินและรับการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษา ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ สถานศึกษาขาดทรัพยากรบุคคลในการสร้างและกำหนดกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่มีความเข้าใจต่อการขับเคลื่อนด้วยกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อกระบวนการจัดการศึกษาโดยตรง ทำให้กระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน

สถานศึกษาถูกลดบทบาทลง สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชั้นนั้น ยังพบปัญหาของกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา ไม่มีการสะท้อนผลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา เกิดทัศนคติในทางลบกับการนิเทศติดตามของเขตพื้นที่การศึกษา เกิดมุมมองของการสร้างภาระในการรับการประเมินการจัดการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งย่อมจะต้องได้รับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อการกำกับดูแล และปรับปรุงการจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกันทั้งเขตพื้นที่การศึกษา หากสถานศึกษานั้นสามารถนำกรอบแนวคิด กระบวนการนโยบายและโมเดลการนิเทศการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่ของตนเองมาปรับใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายในสถานศึกษาของตนเองและสร้างความตระหนักรู้ของบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ก็จะเกิดกระบวนการจัดการศึกษาที่เป็นไปอย่างมีระบบ เท่าเทียม เกิดการสะท้อนผลลัพธ์ในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาจะต้องปรับปรุงพัฒนาให้เทียบเท่ากับการพัฒนาชาติและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการของมนุษย์

รูปแบบการนิเทศติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1, กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (2566: 53) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศ CPDE-E (CDPE-E Supervisory Model) เพื่อสร้างเสริมความสำเร็จในการดำเนินการนิเทศเชิงบูรณาการ ดังนี้

ที่มา: (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา, 2566: 53)

จากแผนผังรูปแบบการนิเทศติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (2566: 53) ได้นิยามรูปแบบการนิเทศไว้ดังนี้

1. C : Conceptualizing สร้างความคิดรวบยอด หมายถึง สร้างความคิดรวบยอด หมายถึง ก่อนดำเนินการนิเทศ ศึกษาพื้นที่ที่จะต้องศึกษาหาความรู้ มีความเข้าใจในเรื่องที่จะนิเทศอย่างลุ่มลึก กระจำ ชัดเจน เพื่อให้ทบทวนองค์ความรู้ พร้อมทั้งจะนำสู่การวางแผนและการปฏิบัติ

2. P : Planning วางแผนการนิเทศ หมายถึง การนำองค์ความรู้มาใช้ในการกำหนดแนวทาง ตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติการนิเทศ ตั้งแต่กลุ่มเป้าหมายการนิเทศ จุดประสงค์การนิเทศ

สารสนเทศที่ใช้ในการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ สื่อและเครื่องมือในการนิเทศ เพื่อให้การนิเทศมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นระบบขั้นตอน

3. D : Doing นิเทศให้นำสู่การปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการนิเทศ เป็นการนำแผนการนิเทศที่วางไว้สู่การปฏิบัติระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างศึกษานิเทศก์กับครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผ่านกิจกรรมการนิเทศ เทคนิควิธีที่หลากหลาย เพื่อให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ส่งผลต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียน

4. E : Evaluating ประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การประเมินผลลัพธ์ของการนิเทศในแต่ละเรื่อง ผ่านวิธีการและเครื่องมือที่สอดคล้องกับเรื่อง วัตถุประสงค์ที่จะนิเทศ เพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จที่เกิดจากการนิเทศตั้งแต่ขั้นสร้างความคิดรวบยอด ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ นำสู่การปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

5. E : Encouraging เสริมสร้างพลังใจในการทำงาน หมายถึง การกระตุ้น ส่งเสริมสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการนิเทศ โดยมีการเสริมพลังใจในการทำงานทุกขั้นตอนตั้งแต่ก่อนการนิเทศ ระหว่างการนิเทศ และหลังการนิเทศ เพื่อให้การนิเทศมีความราบรื่น ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานร่วมกันจนสำเร็จ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการสร้างความตระหนักรู้การนิเทศภายในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษากำหนด และเป็นผู้มีบทบาทในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีส่วนในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อเอื้อต่อการนิเทศการจัดการศึกษาของครูผู้สอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนมีบทบาทสำคัญที่จะอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในทุกระดับภายในสถานศึกษา เพื่อเอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และตอบสนองต่อการปฏิบัติการนิเทศภายนอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 179) ได้ให้แนวคิดของการนิเทศภายในสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ และครู-อาจารย์ ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการ โดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Beach & Reinhartz (2000: 16) ที่ได้นำเสนอบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นิเทศไว้ว่า ผู้นิเทศต้องแสดงภาวะผู้นำ เพื่อโน้มน้าวให้ครูได้ทำการเรียนรู้ร่วมกัน

อันจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้นิเทศสามารถทำงานกับครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นผู้นำในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องอาศัยการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ของครูผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษาและส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา ผู้ศึกษาได้นำรูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มาศึกษาโดยวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อการตระหนักรู้ร่วมกับขั้นตอนการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ไว้ดังนี้

รูปแบบการนิเทศ	บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา	การสร้างความรู้ความตระหนักรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา
1. C: Conceptualizing สร้างความคิดรวบยอด	1. ผู้บริหารมีบทบาทในการสร้างและการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 2. ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่วางแผนร่วมกับงานบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในด้านนโยบายที่เด่นชัด 3. ผู้บริหารมีส่วนในการวิเคราะห์องค์การ ปัญหา และการดำเนินกิจกรรมหลักและกิจกรรมรอง 4. ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ศึกษาบริบทและความรู้เชิงระบบของการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การวางแผน	1. ผู้บริหารต้องสร้างความรู้ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนและการสร้าง กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสถานศึกษา มีการส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมตลอดระยะเวลา 2. ผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสถานศึกษากับบุคลากรทุกระดับภายในสถานศึกษา 3 ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความตระหนักรู้กับฝ่ายบริหารวิชาการในเรื่องความสำคัญและการขับเคลื่อนการเรียนการสอน และเป้าหมายของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับชั้นตลอดจน ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนภายในสถานศึกษามีการตระหนักรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. P: Planning วางแผนการนิเทศ	1. ผู้บริหารวางแผนการนิเทศร่วมกับฝ่ายบริหาร 4 ฝ่าย คือ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป ในการ	1. ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความตระหนักรู้กับบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนในการวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการตลอดจนเป้าหมายในการจัดการศึกษา

รูปแบบการนิเทศ	บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา	การสร้างความตระหนัก ของผู้บริหารสถานศึกษา
	ขับเคลื่อนการนิเทศอย่างเป็นรูปธรรม 2. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบกระบวนการวางแผน จัดวางสารสนเทศ และการตอบสนองต่อนโยบายเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้ถูกต้องตรงตามเป้าหมาย	2. ผู้บริหารมีหน้าที่เสริมสร้างแรงจูงใจในการวางแผนการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา 3. ผู้บริหารสถานศึกษาและฝ่ายบริหารวิชาการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ครูผู้สอน ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน สร้างความตระหนักของผู้สอนในเป้าหมายของการจัดการศึกษา ในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนการสอน ช่อมเสริม สนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนสร้างเครื่องมือ สื่อการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อการเรียนการสอนของผู้เรียน
3. D: Doing นิเทศให้นำสู่การปฏิบัติ	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการตรวจสอบติดตาม และประเมินการนิเทศการจัดการศึกษา ภายในสถานศึกษา ในส่วนงานบริหารทั้ง 4 ฝ่าย 2. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการขับเคลื่อนการนิเทศการเรียนการสอน โดยตรงร่วมกับฝ่ายบริหารวิชาการ 3. ผู้บริหารมีส่วนในการตรวจสอบการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ ติดตาม การนิเทศการศึกษาทุกมิติในระหว่าง การปฏิบัติการ	1. ผู้บริหารคอยกระตุ้นให้เกิดความตระหนักและความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษาตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติทุกมิติ
4. E: Evaluating ประเมินผลการนิเทศ	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินผลการนิเทศโดยรวม ร่วมกับฝ่าย	1. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานในแต่ละภารกิจของสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อการ

รูปแบบการนิเทศ	บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา	การสร้างความตระหนักรู้ ของผู้บริหารสถานศึกษา
	บริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายในการขับเคลื่อนแผน นโยบายภารกิจต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา ประเมินผลสะท้อนกลับต่อแผนการปฏิบัติการที่วางไว้ ประเมินผลต่อภารกิจต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อสถานศึกษาโดยตรงและทางอ้อมทุกมิติ 2. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการร่วมประเมินผลต่อการนิเทศภายในชั้นเรียน เพื่อสะท้อนผลการประเมินผลการนิเทศกลับไปยังครูผู้รับการนิเทศ	ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาสถานศึกษาให้คงอยู่ เปลี่ยนแปลง และพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมินต่าง ๆ ที่สถานศึกษาได้รับการประเมิน 2. ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมปฏิบัติการ ชื่นชม และให้กำลังใจต่อการปฏิบัติการ 3. ผู้บริหารมีส่วนในการส่งเสริมและสร้างความสำคัญ ตระหนักรู้ต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ร่วมประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนได้รับการนิเทศ ร่วมชื่นชมและเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนา และต่อยอดในการจัดการศึกษา ผ่านการประเมินการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ หรือแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของหน่วยงานต้นสังกัด
5. E : Encourage เสริมสร้างพลังใจในการทำงาน	1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเสริมสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจ ในการปฏิบัติการกิจกรรมทุกส่วน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับฝ่ายบริหารวิชาการชมเชยครูผู้สอนและให้กำลังใจในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน 3. เมื่อบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารมีส่วนในการยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งหมด	1. ผู้บริหารสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างแรงจูงใจ การสร้างแรงกระตุ้นส่งเสริม โดยเสริมพลังทางบวกในการปฏิบัติการต่าง ๆ ในทุกขั้นตอน 2. ผู้บริหารมีส่วนในการชื่นชมและสร้างแรงจูงใจในการนิเทศภายในชั้นเรียน ช่วยครูปรับกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านกระบวนการเสนอแนะ

จะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษากระบวนการนิเทศร่วมกับการสร้างความตระหนักรู้และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า รูปแบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด

การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเหมือนรูปแบบการนิเทศอื่น ๆ แต่ที่แตกต่างกัน
 ขั้น E : Encouraging เสริมสร้างพลังใจในการทำงาน คือใจกลางของกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติการนิเทศ หัวหน้างานระบบ นิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องอาศัยขั้นตอนนี้เป็นส่วนในการขับเคลื่อนระบบนิเทศภายใน สถานศึกษา เพื่อจะสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติการนิเทศ สร้างคุณค่าให้กับทัศนคติของครูผู้รับ การนิเทศ และเป็นการเสริมสร้างทีมของบุคลากรทางการศึกษาที่จะร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา ลดทัศนคติการนิเทศติดตามและประเมินผล ในด้านการสร้างภาระงานและการประเมินให้ลดน้อย ลงไป ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการนิเทศ จึงมีความจำเป็นจะต้องสร้างความตระหนักรู้ให้เห็นคุณค่า ของระบบการนิเทศติดตามทั้งระบบ สร้างภาพลักษณ์ในการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้เป็นกิจวัตร ประจำวัน ส่งเสริมให้มีกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรม โครงการ หรือภารกิจต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการปฏิบัติการให้ออกมาเป็น รูปธรรมและตอบสนองต่อแผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการสถานศึกษาประจำปี

การสร้างความตระหนักรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศภายในสถานศึกษา และผู้รับ การนิเทศภายในสถานศึกษา

1. ด้านบรรยากาศในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

บรรยากาศในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา หากผู้บริหาร สถานศึกษาปฏิบัติกิจกรรมนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้วยรูปแบบกัลยาณมิตร ร่วมกับการสร้าง ความตระหนักรู้ ที่มีการเสริมสร้างแรงบันดาลใจและการให้กำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศ ทุกขั้นตอน ก็จะส่งผลต่อมุมมองของครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ทุกคนภายในสถานศึกษาให้มีมุมมองที่ดีมากยิ่งขึ้น และสร้าง บรรยากาศในการขับเคลื่อนการประเมินผลและการติดตามเพื่อนำผลการประเมินกิจกรรมการเรียน การสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ไปปรับใช้ในการวางแผนและการจัดทำกลยุทธ์สถานศึกษารายปี เพื่อให้มีการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่สูงขึ้น บรรยากาศภายในสถานศึกษานั้น จะถูกปรับเปลี่ยนมุมมองของครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นบรรยากาศแบบกัลยาณมิตรที่ดี ต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน ผู้บริหารจะต้องคำนึงบทบาทของตนเองให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการกิจ และบทบาทของเพื่อนร่วมคิด เพื่อให้บรรยากาศในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด การศึกษานั้นเป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้และมีความสุข

2. ด้านผลลัพธ์ในการนำกระบวนการมาปรับใช้ภายในสถานศึกษา

ในส่วนของผลลัพธ์การนำกระบวนการนิเทศมาปรับใช้ในสถานศึกษานั้นพบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ทั้งด้านการเรียนการสอน การจัดการศึกษาด้านอื่น ๆ นั้น ทำให้เกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มในการพัฒนาผลงาน ผลการปฏิบัติงานไปในทิศทางที่ดีขึ้น ตลอดจนตอบสนองต่อทิศทางในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ที่วางแผนไว้ ตามแผนกลยุทธ์การจัดการของสถานศึกษา เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับกลุ่มสาระ และระดับสายชั้น ทำให้กิจกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินผลนั้น เป็นกลไกพื้นฐานในการขับเคลื่อนของการปฏิบัติงาน หากผู้รับการนิเทศได้รับการนิเทศติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกปี จะทำให้ผู้รับการประเมินนั้นมีทัศนคติที่ไม่ต่อต้าน และปรับเปลี่ยนมุมมองในการรับการนิเทศ ทุกกิจกรรมทั้งการเรียนการสอนในหน้าที่ และการปฏิบัติราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้รับการนิเทศ ได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับจังหวัด ก็มีความพร้อมที่จะรับการนิเทศติดตามและประเมินผลอยู่เสมอ เพราะระบบการนิเทศติดตามของสถานศึกษานั้น ยึดโยงกับระบบการนิเทศในหน่วยงานต้นสังกัดที่ผ่านการสังเคราะห์ การปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้รับการนิเทศ จึงไม่ใช่การสร้างผลงาน หรือสร้างงานมาเพื่อตอบสนองต่อการตรวจรับ การนิเทศและติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด ลดปัญหาในด้านภาระงาน เพราะงานที่ได้จากวงจรที่สถานศึกษาปฏิบัตินั้นเป็นวงจรที่สอดคล้องกับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานภายนอกอยู่แล้ว ทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาถูกยกระดับขึ้นและเป็นวิถีชีวิตของการปฏิบัติราชการทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในส่วนของผู้ปฏิบัติหน้าที่การประเมิน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบหน้าที่เป็นผู้ประเมินนั้นพบว่าได้รับการพัฒนาในด้านการบริหารจัดการและการสร้างกลไกในการขับเคลื่อนของระบบงานของการบริหารจัดการสถานศึกษา ในส่วนย่อย ๆ อาทิ กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งสถานศึกษานั้นจะมอบหมายให้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่การประเมิน ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่การประเมินจำเป็นต้องศึกษาศึกษาเอกสารทางวิชาการและการขับเคลื่อน ตลอดจนการศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้ การเสริมแรง การสร้างแรงบันดาลใจ การส่งเสริม สนับสนุนบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินผลของผู้รับการนิเทศ ติดตาม ผู้บริหารสถานศึกษาจะได้ผลลัพธ์ในการสร้างนวัตกรรม การขับเคลื่อนของสถานศึกษาของตนเองที่มีความคล้ายคลึงกับหน่วยงานต้นสังกัด โดยสังเคราะห์จากบริบทสถานศึกษาเข้ามาร่วมด้วย ผสมผสานกับแผน นโยบาย จุดเน้นของสถานศึกษา ที่สถานศึกษาต้องการนำเสนอจุดเน้นในการจัดการศึกษาในปีนั้น ๆ หรือระยะเวลา 2-4 ปี ตามแผนพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประเมินการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

จะเรียนรู้ และทราบถึงเหตุผลสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ในเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ส่งเสริมศักยภาพของผู้ปฏิบัติหน้าที่การประเมิน ในการแสดงความคิดเห็นเชิงบวก การแนะนำเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติหน้าที่การประเมิน จะได้พัฒนาทักษะในการสื่อสารด้วยเช่นกันในการขับเคลื่อนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลนั้น ย่อมอาศัยการสื่อสารที่ดีและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการรับการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

ในส่วน of สถานศึกษานั้นย่อมได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เป็นทิศทาง ที่ถูกต้อง และครบวงจรไม่ใช่เพียงทำเพื่อหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้นในการนำเสนอหรือจัดการประเมิน จากหน่วยงานภายนอก แต่สร้างระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้เป็นกิจวัตรประจำวัน หรือวิถีชีวิตของการปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานศึกษา จะทำให้มุมมองของการรับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ นั้นเป็นเรื่องปกติ และพร้อมรับการประเมินเสมอ สถานศึกษาสามารถนำกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เข้ามาร่วมกับวงจรการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ให้มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนความรู้ ทัศนะ มุมมองตั้งแต่ระดับ ผู้บริหาร สถานศึกษา หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ ตลอดจนครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่มีทิศทางเดียวกัน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มุ่งหมายไปสู่เป้าหมายหรือจุดเด่นชัดของสถานศึกษา ในระยะเวลาที่กำหนด ตามแผนการพัฒนาของสถานศึกษา

3. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนิเทศภายในสถานศึกษา

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องสวมบทบาทในการเป็น coaching หรือ expert coach คอยอำนวยความสะดวก เป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การพัฒนาตนเอง ตลอดจนการปฏิบัติราชการอื่น ๆ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทุกระดับ เป็นเพื่อนช่วยคิดของการปฏิบัติหน้าที่ในทุกมิติ และแลกเปลี่ยนมุมมองจากมิติของผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการนิเทศ ทำให้ระบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อยู่ภายใต้การควบคุมเชิงการบริหารกลยุทธ์ของสถานศึกษา และอยู่ภายใต้ระบบการปฏิบัติการจริงภายในสถานศึกษา

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการนิเทศภายในสถานศึกษาอีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นตัวกลางหรือผู้ขับเคลื่อนการสร้างเครือข่ายในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารจะต้องสร้างเครือข่ายการนิเทศ ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา อาทิสถานนิเทศ

ผู้บริหารการศึกษาที่จะร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ในการชี้แนะแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษา ตลอดจนแลกเปลี่ยนมุมมองของหน่วยงานต้นสังกัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานศึกษา สร้างเครือข่ายการศึกษาในระดับการจัดการศึกษาที่สูงขึ้น อาทิ วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ในการร่วมมือ การสร้างความร่วมมือของอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ในการปฏิบัติการสอนในสาขาวิชา โดยประสานความร่วมมือทางวิชาการ การพัฒนาการศึกษาในสาขาวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ อาทิ การนิเทศ และการประเมินผลการจัดการศึกษา ร่วมวิพากษ์หลักสูตรสถานศึกษา และแผนกลยุทธ์ทุกมิติที่สถานศึกษามุ่งเน้นจะพัฒนาด้านวิชาการโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาข้างเคียง และสถานศึกษาภายในกลุ่ม หรือวิทยาเขต ที่ตนเองสังกัด เพื่อเป็นสื่อกลางสำคัญในการพัฒนาให้เท่าเทียมในการจัดการศึกษา ซึ่งความเท่าเทียมในการจัดการศึกษานั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียน ในการเข้ามาศึกษาภายในสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายในการพัฒนา สถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาที่ใกล้เคียงและร่วมกับยกระดับในระดับกลุ่มการศึกษาหรือวิทยาเขต การศึกษาภายในจังหวัด หรือสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงและโดดเด่น จะทำให้ สถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนมุมมองตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ ของสถานศึกษาของเราร่วมกับสถานศึกษาอื่น ๆ เกิดกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ มีความเท่าเทียมกัน ในการจัดการศึกษา

ปัจจัยดังกล่าวนี้จะนำไปสู่ความสำเร็จในกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างมีคุณภาพ สูงสุดในการนิเทศการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา

สรุป

กระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ย่อมอาศัย ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ในการขับเคลื่อนตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การติดตาม และการประเมินผล ภายใต้การส่งเสริมแรงบันดาลใจและการสร้างแรงจูงใจที่สำคัญ ของทุกคนในระบบการขับเคลื่อนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาภายใน สถานศึกษา ทำให้กระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษานั้นเป็นกระบวนการ ที่ต่อเนื่องและเป็นวิถีชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่การสอน และการปฏิบัติหน้าที่ในราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจุดสำคัญที่ต้องการนำเสนอ ในมิตินี้คือขั้น E : Encouraging เสริมสร้างพลังใจ ในการทำงาน ตามโมเดลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 1

ที่มีความแตกต่างจากระบบการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่มีการเสริมสร้างพลังใจในการทำงาน ส่งเสริมสนับสนุน สร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นจุดสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการรับการนิเทศ ติดตามและประเมินผล หากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขาดขั้นตอนดังกล่าวนี จะทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาเชิงระบบและการขับเคลื่อนกลไกในการตรวจสอบ และการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปีถัด ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานศึกษาไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา และไม่ตอบสนองต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ และแนวโน้มการจัดการศึกษาของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นพลวัต มีแนวโน้มที่ไม่คงที่ มีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสวมบทบาทในการเป็น coaching หรือ expert coach ตลอดจนการสร้างเครือข่ายในการนิเทศการจัดการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด วิทยาลัย มหาวิทยาลัย สถานศึกษาอื่น ๆ ศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารการศึกษา ดังนั้นวงจรการขับเคลื่อนของสถานศึกษานั้นย่อมอาศัย แรงจูงใจและพลังในการทำงาน เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้เรียนภายในสถานศึกษา ที่จะตอบสนองต่อเด็กและเยาวชนในชาติ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1, กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2566). *แผนปฏิบัติการนิเทศประจำปี 2566*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *การเรียนรู้บูรณาการ: ยุทธศาสตร์ครูปฏิรูป*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ปีพุทธศักราช 2561–2580*. <https://www.ratchakitcha.soc.go.th>
- Beach, D. M., & Reinhartz, J. (2000). *Supervision leadership: Focus on instruction*. Allyn and Bacon.